ULMAŅLAIKU LIMBAŽI

1935.gads

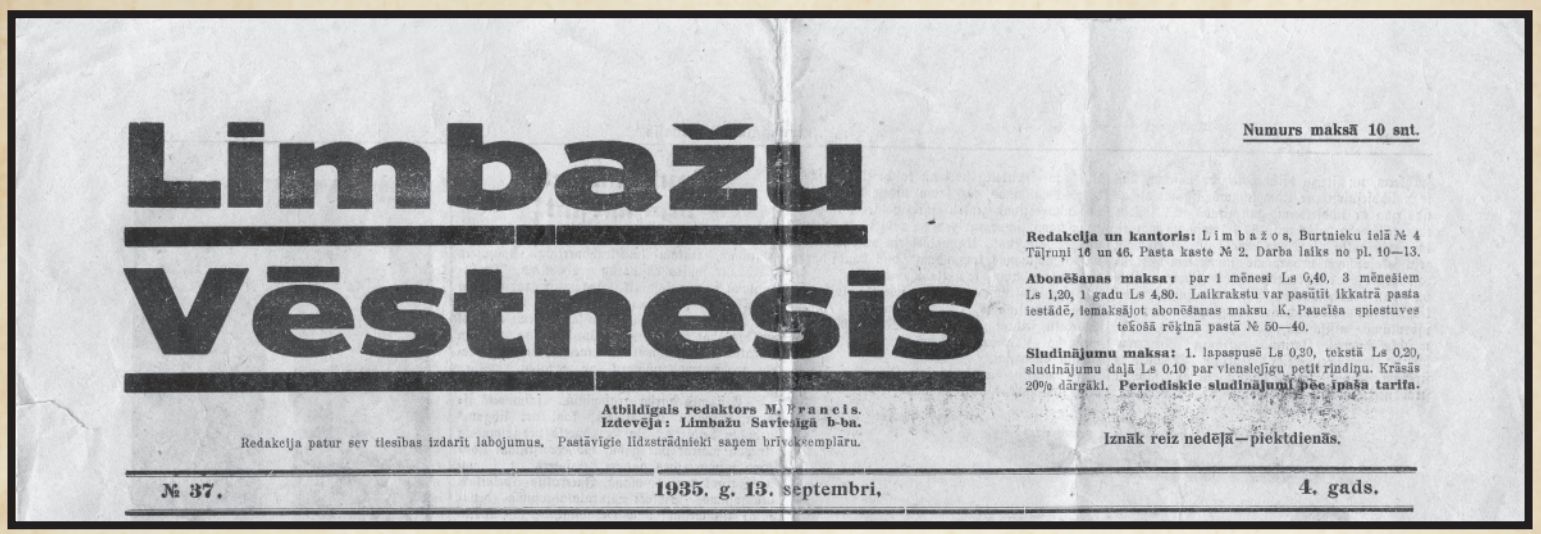
Sākoties 1935.gadam grūtie laiki vēl nebija beigušies, to noslēgums tikai tuvojās. Platmaļu fabrika, pilsētas saimnieciskās dzīves indikators, nobeidza 1934.gadu ar 4230 latu zaudējumiem - labāk kā gadu iepriekš, bet joprojām bez peļņas. 1935.gada martā sniegtajā intervijā pilsētas galva Kessels atzinās, ka līdz augustam Limbažu pilsēta faktiski bijusi maksātnespējīga un nav varējusi segt algu un pensiju fonda izmaksas. Problēmu daļēji atrisināja uz sociālo izmaksu rēķina, turpmāk apgādājot trūcīgos un nespējniekus ar vislētākajiem pieejamajiem produktiem, tā ietaupot vismaz 1000 latu gadā. 206 trūcīgajiem nācās atlaist pilsētas nodokļus par 1156 latiem. Jaunās pilsētas valdes pirmais lielais pasākums, kas noslēdzās 1935.gada sākumā, bija 43 zemes īpašumu precīza uzmērīšana, pie reizes kritizējot iepriekšējo pilsētas galvu Prangi par nolaidību zemju lietās. 12.februārī notika Latvijas tautas skaitīšana, kas uzrādīja ievērojamu Limbažu iedzīvotāju skaita kritumu līdz 2850 cilvēkiem pilsētā un ap 1000 pagastā. 1934.gadā Limbažos bija dzimuši 34 un miris 51 cilvēks. Bez ieceļotājiem pilsēta sāktu novecot. Limbažu 1935.gada sākotnējais budžets bija tikai 79500 latu, salīdzinājumā ar 112 tūkstošiem Smiltenē un 683 tūkstošiem Valmierā. Iedzīvotāju nodokļi 1935.gadam cita starpā paredzēja astoņu latu maksājumu par katru zirgu, 15 par suni. Nodokļu maksa par telpu īri bija divi procenti no tirdzniecības vietām un 20% no dzīvokļiem. Galvenais 1935.gada janvāra vietējās dzīves notikums bija 11.janvāra ugunsgrēks Jūras ielā un Limbažu, Lādes un Stienes pagastu vecāko konflikts ar to kopīgi nolīgto ārstu, kura risināšanai ieradās apriņķa ierēdņu šķīrējtiesa no Valmieras.

Izejot no krīzes

Taču Limbažu ielās jau varēja redzēt pārmaiņas. Simtiem vezumu ar kokmateriāliem, labību un lopiem devās jaunās stacijas virzienā katrā iepirkumu dienā. 22.janvārī pilsēta ierādīja Burtnieku virsmežniecībai pagaidu koku tirgus laukumu pie stacijas. 1935.gads sākās ar samērā labiem ziemas ceļiem, tāpēc preču vedēju, kas pēc tam atstāja daļu naudas Limbažu veikalos, netrūka. Iebraucamās vietas vēl nebija pieradušas, ka zemnieku vezumi tagad ierodas pirms rīta gaismas un ar skaļu troksni modina sētniekus. Pilsētas ienākumi sāka augt, bet pirms vēl tas kļuva skaidri pamanāms, pašvaldību un sabiedriskie darbinieki sāka gatavot virkni projektu, kas padarīja 1935. par lielo pārmaiņu gadu Limbažos. 10. janvārī tika izskatīts jaunās novada slimnīcas projekta pirmais variants. Gandrīz vienlaikus kļuva zināms, ka Satiksmes ministrija daļēji finansēs Limbažu ielu seguma labošanu un kanalizācijas tīkla izveidi un jau janvārī pilsēta sāka iepirkt bruģakmeņus gaidāmajiem remonta darbiem. Sanitārā stāvokļa uzlabošana bija ļoti aktuāls jautājums, par ko liecināja gan joki par pilsdrupu īpatnējo smaku gan arī pavisam reālas saslimšanas ar šarlaku skolās un vēl bīstamāko vēdertīfu netīra ūdens dēļ 1935.gada pirmajos mēnešos. Papildus pie cilvēku kaitēm novadā izplatījās zirgu gripa, bet Dūņezerā vairojās zivju lenteņi. Aktīvā tirgošanās uz brīdi pierima februāra beigās, kad ceļus ieputināja tā, ka, no Limbažu viedokļa, Aloja tikpat labi varētu atrasties Aļaskā. Līdz lielo darbu vasarai bija daži mēneši.

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

ULMAŅLAIKU LIMBAŽI - 1935.gads

Limbažu Vēstnesis

Numurs maksā 10 snt.

Redakcija un kantoris: Limbažos, Burtnieku ielā № 4 Tālruņi 16 un 46. Pasta kaste № 2. Darba laiks no pl. 10—13.

Abonēšanas maksa: par 1 mēnesi Ls 0,40, 3 mēnešiem Ls 1,20, 1 gadu Ls 4,80. Laikrakstu var pasūtīt ikkatrā pasta iestādē, iemaksājot abonēšanas maksu K. Pauciša spiestuves tekošā rēķinā pastā № 50—40.

Sludinājumu maksa: 1. lapaspusē Ls 0,30, tekstā Ls 0,20, sludinājumu daļā Ls 0.10 par vienslejīgu petit rindiņu. Krāsās 20% dārgāki. Periodiskie sludinājumi pēc īpaša tarifa.

Atbildīgais redaktors M. Francis.
Izdevēja: Limbažu Saviesīgā b-ba.

Redakcija patur sev tiesības izdarīt labojumus. Pastāvīgie līdzstrādnieki saņem brīvekspl āru.

Iznāk reiz nedēļā—piektdienās.

№ 37. 1935. g. 13. septembri, 4. gads.

1935.gada 4.janvārī sāka iznākt pilsētas nedēļas avīze ''Limbažu vēstnesis''. No līdzīga izdevuma, ko izdeva 1928 - 1932.gadā to atšķīra politiskā neitralitāte jeb, pareizāk sakot, pakļautība jaunajam režīmam. Formāli avīzi izdeva Limbažu Saviesīgā biedrība un to rediģēja pilsētas valdes loceklis Mārtiņš Francis. Patiesībā, visās lietās, kas neatradās pašvaldības kompetencē, tas bija oficiālās ideoloģijas propagandas orgāns ar to īpatnību, ka ideoloģija vēl atradās tapšanas stadijā un ieguva apveidu pāris gadus vēlāk ar Sabiedrisko lietu ministrijas dibināšanu. Četrās lappusēs tika izklāstīti Limbažu un Vidzemes piejūras jaunumi, noderīgi saimniecības padomi, ļoti precīzi un kodolīgi pasaules ziņu apskati, ja vien tiem pietika vietas, un, no šodienas skatījuma, stipri nebaudāmas pamācības par pareizu dzīvošanu. Avīze maksāja 10 santīmus un ļoti ātri kļuva populāra kā vienīgais novada drukāto ziņu avots.

Avīze

Jau pirmā gada beigās tās tirāža sasniedza 3000 eksemplāru un pārstāja augt tikai ar tirgus nišas aizpildīšanu. Jau pirmajos numuros kļuva redzama avīzes vājā vieta - pakļautība pilsētas galvam D.Kesselam, kas izpaudās aizvien pieaugošā šī citādi darbīgā un spējīgā ārsta personības kultā preses slejās. 28.janvārī tiek izsludināts Ulmaņa Draudzīgais Aicinājums ar lūgumu ziedot skolām grāmatas un kultūras vērtības un jau marta beigās D.Kessels dāvina pamatskolai 101 grāmatu.

Sludinājumi

Limbažu muzejā

no 2020.gada 3.jūnija izstāde

“Rotaļlietas”

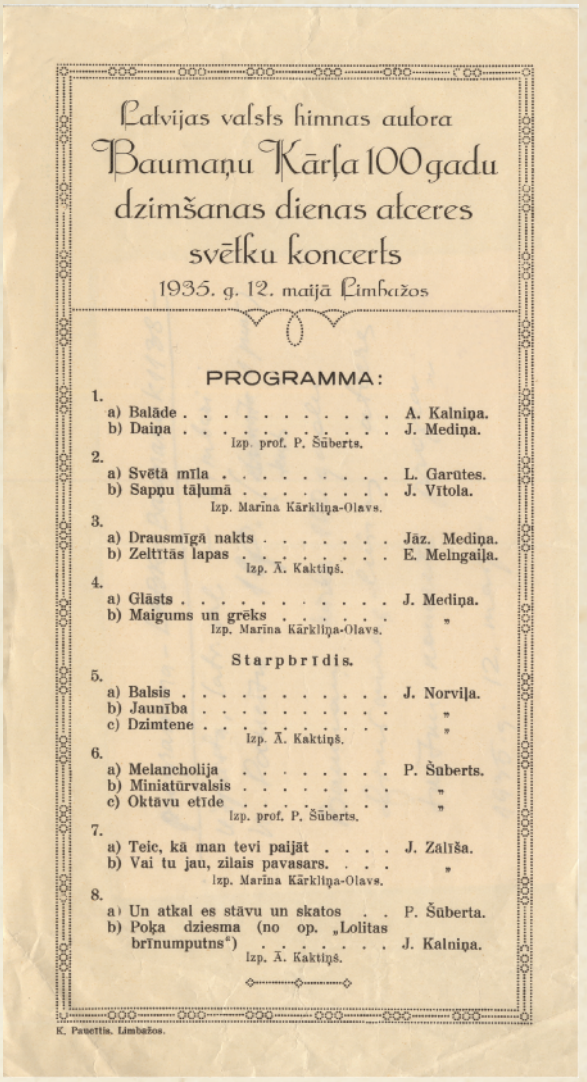
Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

Biedrības un aviācija

1935.gada sākumā Limbažos nopietni apsprieda vienu no lielākajām Ulmaņlaiku nejēdzībām - nepolitisko biedrību likvidāciju. 8.martā D.Kessels pasludināja turpmākos biedrību pastāvēšanas noteikumus Limbažos. Studentu kopas bija likvidētas jau pēc apvērsuma. Pilsētas skolotājus, kas gluži labi bija dzīvojuši divās organizācijās, piespieda apvienoties vienā. Pilsētas amatnieku biedrība sazin kāpēc kļuva par ugunsdzēsēju biedrības apakšgrupu. Pirms 15.maija apvērsuma Limbažos bija trīs mednieku biedrības jeb, drīzāk, entuziastu klubiņi. Medniekiem nācās apvienoties vienkopus un zaudēt patstāvību, faktiski kļūstot par Saviesīgās biedrības sekciju. Par vēl vienu sekciju pārtapa D.Kessela vadītā namīpašnieku biedrība. Pati Saviesīgā biedrība ieguva kultūras dzīves monopola tiesības. Vidzemē likvidācijas kampaņa skāra pat vislatviskāko kristīgo organizāciju - Brāļu draudzi, ko piespieda iekļauties tai doktrināli svešajā luterāņu baznīcā. Valsts vēlējās redzēt tikai vienu vadošu sabiedrisko organizāciju - aizsargus un, pakļaujoties netiešiem rīkojumiem, Limbažu pilsēta 1935.gadā pēc būtības atbrīvoja aizsargu bataljonu no visiem nodokļiem un maksājumiem.

Kara aviācija uz Lielezera ledus

Latvijas valsts himnas autora
Baumaņu Kārļa 100 gadu
dzimšanas dienas atceres
svētku koncerts
1935. g. 12. maijā Limbažos

PROGRAMMA:

1.
a) Balāde . . . . . A. Kalniņa.
b) Daiņa . . . . . J. Mediņa.
Izp. prof. P. Šūberts.

2.
a) Svētā mīla . . . . . L. Garūtes.
b) Sapņu tāļumā . . . . . J. Vītola.
Izp. Marina Kārkliņa-Olavs.

3.
a) Drausmīgā nakts . . . . . Jāz. Mediņa.
b) Zeltītās lapas . . . . . E. Melngaiļa.
Izp. A. Kaktiņš.

4.
a) Glāsts . . . . . J. Mediņa.
b) Maigums un grēks . . . . . "
Izp. Marina Kārkliņa-Olavs.

Starpbrīdis.

5.
a) Balsis . . . . . J. Norviļa.
b) Jaunība . . . . . "
c) Dzimtene . . . . . "
Izp. A. Kaktiņš.

6.
a) Melancholija . . . . . P. Šūberts.
b) Miniatūrvalsis . . . . . "
c) Oktāvu etīde . . . . . "
Izp. prof. P. Šūberts.

7.
a) Teic, kā man tevi paijāt . . . . J. Zālīša.
b) Vai tu jau, zilais pavasars. . . . "
Izp. Marina Kārkliņa-Olavs.

8.
a) Un atkal es stāvu un skatos . . P. Šūberta.
b) Poļka dziesma (no op. „Lolitas brīnumputns") . . . . . J. Kalniņa.
Izp. A. Kaktiņš.

K. Paeglīša, Limbažos.

1935.gada 30.martā Limbaži svinēja senāko dokumentēto pilsētas tiesību 550 gadadienu. Par godu notikumam pilsēta izpelnījās īpašas publikācijas Rīgas centrālajos laikrakstos, ko uz Limbažiem nogādāja īpaša pasta lidmašīna, lidlauka trūkuma dēļ nometot sūtījumu laukā, kur jau bija sapulcējusies krietna daļa pilsētas iedzīvotāju. Īsi pirms tam, 11. un 15.martā, uz Lielezera ledus nolaidās kara aviācijas lidmašīnas, kas piedalījās treniņa un aviācijas atbalsta veicināšanas kampaņas lidojumos. Pirmajā reizē uz vēl pietiekami stipri aizsalušā ezera nosēdās sešas, bet otrajā - divas lidmašīnas. No mūsdienu cilvēka viedokļa grūti saprast sajūsmu, ko izraisīja šīs vienkāršās koka un audekla korpusa ierīces, kas lidoja ne ātrāk par 200 km stundā. Tas ir laiks, kad Herberts Cukurs ir otrs pazīstamākais cilvēks pēc Ulmaņa un Baloža. Pēc tikko gūtajiem iespaidiem 15.martā Saviesīgās biedrības paspārnē tiek dibināts Limbažu aeroklubs D.Kessela vadībā, kas gan ir ļoti patriotisks un laikmetīgs, bet izrādās absolūti bezjēdzīga organizācija vietējos apstākļos.

ULMAŅLAIKU LIMBAŽI - 1935.gads

Tehnika

1935.gadā arī Limbažos sāka just kārtējo pasaules tehnikas progresa vilni. Necilā Limbažu vecā slimnīca, kas ar pūlēm spēja izvietot 30 gultas, saņēma rentgena aparātu. Līdz ar to vienkāršas darba traumas tagad varēja ārstēt uz vietas. 1.aprīlī slimnīcā ierīkoja arī analīžu laboratoriju, kas savukārt ļāva noteikt slimības cēloni, nesūtot pacientu uz Valmieru vai Rīgu. Sarkanā krusta organizācija tai pašā laikā mēģināja nodrošināt zobārstniecības pakalpojumus mazturīgajiem. Ierobežoto resursu dēļ Latvijas medicīna atpalika no lielvalstīm, taču spēja palīdzēt vairāk, kā vēl desmit gadus iepriekš. Radio ierīču attīstība bija nonākusi tiktāl, ka radioaparātu beidzot varēja bez grūtībām klausīties publiskā telpā. Aprīļa vidū ''Asā stūra'' un Dubina traktieru zālēs vienā un tai pašā dienā tika uzstādīti radio reproduktori un drīz to izdarīja ari pārējie Limbažu restorāni. Par nelaimi, elektrības piegāde bija visai nedroša lieta. 1935.gada pavasaris bija ļoti agrs. Jau 7.aprīlī Limbažiem pāri gāja pirmais negaiss un saspēra Umurgas strāvas transformatoru. Visu svētdienu Limbažos nebija elektrības un mācītājam E.Mačam izjuka skaļi izziņotā evaņģelizācijas sapulce ar ''miglas bilžu'' rādīšanu. Aprīļa beigās ugunsdzēsēju komandieris J.Hincenbergs devās uz Rīgu un parakstīja Chevrolet markas auto pirkšanas līgumu. Iegādātais kravas furgons bija jāpārveido par pirmo Limbažu ugunsdzēsēju mašīnu, kas beidzot ļautu doties palīgā nelaimes gadījumiem apkārtnes pagastos. Novada ceļu meistari bija guvuši pieredzi pie kaimiņiem un ceļš uz Ozolu staciju tika labots pēc Igaunijas parauga. Iedzīvotājus vairs neapmierināja lēnā pasta kustība, kur vēstules uz Salacgrīvu un Ainažiem ceļoja četras dienas. Būt par automašīnas īpašnieku 1935.gada Limbažos nebija vienkārši. Ikgadējo tehnisko apskati maija sākumā nācās iziet Rīgā. Tepat Limbažos Parka ielas nebruģētais gals bija pazīstams kā vieta, kur mašīnas regulāri jāvelk laukā no dubļiem. Tas gan nenotika pārāk bieži, jo visā pilsētā bija tikai ducis vieglo un smago auto.

Jaunais ugunsdzēsēju auto

un tūrisms

Ulmaņlaiku īpatnība bija apsēstība ar tūrisma veicināšanu pat uz citu saimniecības nozaru rēķina. Vēl 1934.gada decembrī, tūlīt pēc regulāras dzelzceļa satiksmes ieviešanas, Limbažu pamatskolā iekārtoja pirmo tūristu mītni. Aprīlī Iekšlietu ministrija iecēla ģimnāzijas skolotāju Mārtiņu Kļaviņu par pilsētas tūristu aģentu. Par nelaimi, Limbaži nebija tā pilsēta, uz kuru trīsdesmitajos gados brauca bez īpašas vajadzības. Viesnīcas un citas naktsmītnes bija pieradušas apkalpot galvenokārt tirgus ļaudis un presē tika īpaši norādīts, ka pilsētas centrā nav pat sabiedrisko labierīcību vietas, ko tirgus dienās aizstāja pilsdrupas. Lai tūristi dotos uz Limbažiem, bija vajadzīgs īpašs notikums un par tādu kļuva Baumaņu Kārļa simtgades svinības. 1935.gada 12.maijā Limbažos ieradās izglītības ministrs L. Adamovičs, ko sagaidīja ar īpašiem goda vārtiem. Svinīga gājiena priekšgalā ministrs devās uz himnas autora kapavietu, kur teica runu. Kopā ar ministru, ar to pašu vilcienu reisu, Limbažos ieradās pirmā lielā tūristu delegācija pilsētas vēsturē, pavisam 230 cilvēki. Atbilstoši tā laika tradīcijām tūristi vispirms apskatīja dižāko tautas darbinieku kapa vietas pilsētas apkārtnē. Pils un pašu Limbažu apskatei laika vairs neatlika un daži viesi aizrāvās un nokavēja Rīgas pēcpusdienas vilcienu. Todien kļuva skaidrs, ka tādam tūristu pieplūdumam Limbaži nav gatavi un pilsētā nevar sagādāt siltas pusdienas tik lielam viesu skaitam. Turpmāk, ņemot vērā pieredzi, tūristu delegācijas bija ne lielākas par dažiem desmitiem.

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

ULMAŅLAIKU LIMBAŽI - 1935.gads

1935.gada 15.maija parāde

Vienotība

15.maijs bija jaunā lielā svētku diena, ar kuru atzīmēja vēl viena Ulmaņa ēras gada noslēgumu. 1935.gada 15.maijā Limbaži pieredzēja pirmos Tautas Vienības svētkus, ko gatavoja jau divas nedēļas. Sporta laukumā notika parāde, kurā piedalījās 450 cilvēki. Aizsargu vidū acīmredzot nebija pietiekami spējīga komandiera, tāpēc pretēji faktiskajiem noteikumiem parādi vadīja ugunsdzēsēju komandieris J.Hincenbergs. Parkā pirmo reizi uzstādīja radio skaļruņus, lai translētu galveno pasākumu no Rīgas ar Ulmaņa runu. Vakarā notika lāpu gājiens un balle parkā. Pilsēta bija iluminēta, apgaismojot visas svarīgākās iestādes. Platmaļu fabrikas administrācijai šādiem gadījumiem bija īpaši sagatavots resurss un fabrika parasti bija viena no visspožāk izgaismotajām vietām Limbažos. Pilsētas tirgus laukuma pārdēvēšana par Baumaņu Kārļa laukumu tika pārcelta uz 15.maiju trīs dienas iepriekš notikušās simtgades vietā. Pilsētas valde nolēma maksāt 100 latu balvu labākajam ģimnāzijas absolventam no Limbažiem un atbrīvot no īres maksas aizsargu iestāžu telpas. Otras lielās patriotiskās svinības bija Limbažu Zemnieku svētki 18.augustā uz kuriem ieradās zemkopības ministrs J.Birznieks. Pasākums lielā mērā bija paredzēts, lai veicinātu vēl vienu valstiski pabalstītu organizāciju - mazpulkus, kas Limbažos bija izveidojušies tikai pavasarī. Uz svētkiem ieradās 22 novada mazpulku grupas lai sacenstos lauku darbu pieccīņā un noslēgumā uzstājās Zemnieku teātris.

un futbols

No limbažnieku viedokļa tovasar bija noticis kas svarīgāks par saietiem ar augstiem viesiem. 1935. bija lielais Limbažu futbola gads. Jūlija beigās Limbažu Saviesīgās biedrības sporta sekcijas futbola komanda izcīnīja Vidzemes B grupas sudraba kausu. Nekad vēl Limbažu futbola kaislības nebija tik sakarsētas. Čempionāta nopietnākais moments bija 2.jūnijā, uzņemot Cēsu aizsargu komandu. Cēsu aizsargiem, runājot tautas valodā, bija mazliet sakāpis galvā, kā dēļ futbola spēles laikā notika roku palaišana kā starp spēlētājiem, tā līdzjutēju grupām. Limbažu policijas priekšnieks J.Štucers, kas tikai pirms gada bija pametis Cēsis, palūdza ''Limbažu Vēstneša'' redaktoru nolasīt avīzes slejās sprediķi par futbola līdzjutēju sliktajām manierēm. Publikācija izsauca tik lielu sporta līdzjutēju sašutumu, ka drīz pēc tam avīze faktiski bija spiesta atvainoties par patriotisma trūkumu. Limbažu veco laiku futbola lielā un vairs neatkārtojamā diena bija 7.jūlijs, kad uz draudzības spēli ieradās profesionāli Rīgas futbolisti un Limbaži zaudēja tikai ar 2 pret vienu. Aculiecinieki vienprātīgi atzina, ka tas bijis vienlīdzīgs un izcils mačs.

Sludinājumi

Vecais ugunsdzēsēju depo
darba laiks:

Trešdienās, ceturdienās, piektdienās
13:00-17:00
Sestdienās 11.00-17.00
Svētdienās 11.00-15.00
Pirmdienās, otrdienās SLĒGTS
Citā laikā, ar iepriekšēju pieteikšanos!

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

ULMAŅLAIKU LIMBAŽI - 1935.gads

Ceļu būve

Ceļu būves tehnika

1935.gada vasarā Limbažu pilsētas centrs bija slēgts. Tiklīdz beidzās 15.maija gadadienas svētki, Baumaņu Kārļa laukumā sākās zemes darbi kanalizācijas cauruļu likšanai un sekojošai jauna ielu seguma ierīkošanai sākot ar 1.jūliju, asfaltējot galvenās un bruģējot nomales ielas. Limbažu centrālās ielas bija bruģētas vēl pirms Pasaules kara un ne visur varēja nodrošināt auto satiksmi un lietus ūdens noplūšanu. Kanalizācijas trūkums, kā dēļ pilsēta nodarbināja ''zelta vedējus'', noveda pie slimību uzliesmojumiem un dzeramā ūdens piesārņošanas. Pilsētas centra slēgšana puskilometru garā posmā pa Cēsu - Jūras ielas līniju un kanalizācijas darbi citās galvenajās ielās ievērojami samazināja veikalu un restorānu apgrozījumu un šī nelaime atkārtojās vēl pāris turpmākos gadus, līdz Limbaži ieguva civilizētajai pasaulei piedienīgas ielas. Lai būvdarbi nebūtu garlaicīgi, 24.maijā Andersona stērķeļu fabrikā pie Mazezera izcēlās neliels ugunsgrēks, ko ātri apdzēsa, lai gan darbu gaitā noskaidrojās, ka vēl neviens neprot darbināt jauniegādāto vācu motorsūkni. Pēc ugunsgrēka no fabrikas sāka noplūst ražošanas notekūdeņi, radot Pilsmuižas apkārtnē specifisku un pat pieredzējušiem ļaudīm neciešamu aromātu ar ko pilsētnieki mocījās visu vasaru. Beidzot 7.septembrī fabrika aizdegās vēlreiz un tagad pa īstam. To dzēsa ne tikai ugunsdzēsēji, bet arī aizsargi, bet šoreiz ēku glābt neizdevās.

Asfaltēšanas darbi Jūras ielā

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

ULMAŅLAIKU LIMBAŽI - 1935.gads

Jūras ielas sākums pēc asfaltēšanas

Ceļu būve

Kanalizācijas darbi

Būvdarbu laikā pilsētas centrā atrada diezgan daudz interesantu lietu, diemžēl arheologi to neredzēja. Īpatnējākais atradums bija divi ''bruņinieka'' vai ticamāk zviedru vai krievu kavalērista pieši, ko vienu pēc otra atraka pie toreizējā ''Limbažu bazāra''. Pilsētas viesiem jūlijā un augustā likās, ka Limbažus pilnībā pārbūvē. Visur bija redzamas akmeņu un zemes kaudzes, dega satiksmes brīdinājuma lampiņas. Pilsētnieki cik iespējams izbrauca pie lauku radiem, tādēļ 1935.gada Jāņus Limbažos pavadīja klusumā, pie tukšām ielām. Līdz rudenim bija gatavs Limbažu kanalizācijas tīkla pirmais posms Cēsu un Jūras ielās. Aiz šī prozaiskā fakta slēpās milzu uzdrošināšanās. Pie budžeta, kas, pateicoties papildus ienākumiem no stacijas tirdzniecības, togad bija palielināts līdz pat 110 tūkstošiem, izdevās atrast 26 tūkstošus latu kanalizācijas ierīkošanas uzsākšanai. Pārējos ceļa darbus, izmantojot pilsētas iegādātos materiālus, veica Satiksmes ministrija saskaņā ar dzelzceļa būves plāniem. Pilsētas uzdevums pēc jauno ielu asfaltēšanas un bruģēšanas bija nodrošināt tikko iekārtoto notekgrāvju darbību un ierīkot ietves par gar ielu dzīvojošo namīpašnieku līdzekļiem. Līdz augusta zemnieku svētkiem ieplānotie darbi pilsētas centrā bija pabeigti. Augustā tika bruģētas un uzlabotas lielākās pilsētas nomales ielas un automašīnu iestigšana garāmgājējiem par izklaidi ar to beidzās. Rudenī straujā tempā tika uzbūvēts jauns betona tilts pie Mazezera pienotavas, ievērojami atvieglojot braucējiem ierašanos Limbažos no Pilsmuižas puses. 6.maijā notika pirmā Meža dienu apzaļumošanas talka, iestādot ap 100 kociņu ģimnāzijas zemes gabalā. Īsā laika Limbaži sāka pārtapt par skaistāku un modernāku pilsētu.

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

Jaunās robežas

Ceļotāji, kas ieradās Limbažos drīz pēc dzelzceļa satiksmes atklāšanas, bija izbrīnīti par izkāpšanu klajā laukā, kur pati pilsēta redzama kaut kur tālumā aiz parka kokiem. Taču tukšais lauks pilsētas priekšā sāka ātri izzust, jo to sadalīja apbūves gabalos, palielinot Limbažus vismaz par trešdaļu. Agrāko aptuveni 250 namīpašumu vietā drīzā nākotnē bija jābūt vismaz 400. Nākamie Limbažu namnieki gan bija neapmierināti ar zemes gabalu izmēriem - 1500 kvadrātmetru, kas likās par maz pilsētā tik iecienīto dārzu ierīkošanai. 1935.gada jūlijā pie Limbažu miertiesneša iztiesāja lietu, kas vislabāk ataino toreizējo būvniecības drudzi. Kāds Limbažu kurpnieks, vēlēdamies celt māju, neizdomāja neko labāku, kā pasūtīt tās plānu kaimiņam par 20 latiem un salabotiem zābakiem. Kad izrādījās, ka plāns neder, sākās tiesu darbi, kas tolaik bija gandrīz tādā pašā cieņā, kā šodien Amerikā. Oktobra sākumā, pirms doties ''Limbažu Vēstnesī'' vēlāk sīki aprakstītajā ārstniecības ceļojumā uz Čehoslovākiju, pilsētas galva D.Kessels uzņēmās jaunās Limbažu daļas ielu nodēvēšanu. Tā radās Tirgus, Stacijas, Strautu, Valmieras un Zāles ielas. Milzīgs notikums bija tirgus laukuma pārvietošana sakarā ar ceļu darbiem, no 1.jūnija atverot to neiekārtotā laukumā starp parku un staciju. Viss pilsētas centra veikalu un citu pakalpojumu tīkls, kas bija veidojies ap veco tirgu kopš senseniem laikiem, nu bija atrauts no tā. Jaunajā tirgū sākotnēji nebija nekādu ērtību un pat nebija paredzēta savlaicīga atkritumu novākšana pēc zirgu un lopu tirdzniecības. Rudens lietainajās dienās, kad laukums pārvērtās dubļu jūrā, tirdzniecība kļuva īpaši nepatīkama un tuvojoties 1935.gada beigām kļuva skaidrs, ka ilgi tā turpināties nevar.

Limbažu jaunie kvartāli

2.maijā ar Ministru kabineta lēmumu nedaudz mainīja Limbažu pilsētas un pagasta robežas par labu pagastam. Tā bija tikai daļa no lielajiem mērnieku laikiem, kas sākās gadu iepriekš. Līdz ar Ķezberkalna pārbūves plānu, ierīkojot jauno slimnīcu, pilsētas runas vīru skatiens pievērsās zemes gabalam pie Mazezera, par kuru parasti atcerējās pēc kārtēja kautiņa, vezuma avārijas vai ziemas laika ielūšanas ledū. Pilsētas valde bija ieinteresēta nojaukt vēsturisko, bet jau par graustu pārvērtušos Lejaskrogu, kas tagad bija kļuvis par traucēkli. Ieceres veidot tur vēl vienu pilsētas parku pagaidām bija tikai projekti. Nākamajā gadā pilsētas apbūves robežām bija jāpaplašinās arī Parka ielas virzienā, līdz ar jaunā stadiona iekārtošanu. Mazs sarūgtinājuma iemesls joprojām bija dzelzceļa pakalpojumu zemā kvalitāte. Stacijas ēkas nebija, tās pamatus lika 10.augustā un līdz novembrim uzcēla sienas. Sliežu ceļa būvgružu kaudzes nebija novāktas. Pats nepatīkamākais - Limbažu satiksmes līnijai Latvijas dzelzceļš vasarā atvēlēja savus sliktākos pasažieru vagonus, pēc būtības preču vagonus ar sēdekļiem, kas pēc daudzām sūdzībām bija noņemti no Rīgas - Jūrmalas līnijas, tikko izgatavoja modernus vagonus, ar ko tos aizvietot. Limbaži mainījās un pārmaiņu bija vairāk, nekā pie miera pieradušais vietējā cilvēka prāts parasti vēlējās aptvert.

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.

ULMAŅLAIKU LIMBAŽI - 1935.gads

Mazezers ar veco Lejaskrogu

Bazāru rudens

1935.gada 1.septembrī Limbažos bija lieli brīvprātīgo ugunsdzēsēju svētki ar mielastu un balli Saviesīgajā biedrībā. Todien pilsētas parkā svinīgi iesvētīja jauno ugunsdzēsēju auto un motorsūkni, kuru iegādei ugunsdzēsēji bija vākuši naudu desmit gadus. Bez auto un sūkņa bija iegādāti arī 700 metri brezenta šļūteņu, kas maksāja tikpat, cik Vācijas ražojuma sūknis. Kopumā pirkumi izmaksāja 9700 latu, par ko biedrība galvenokārt maksāja pašas spēkiem. Limbažu ugunsdzēsēju organizācija mainījās līdz ar pilsētu, no vietējās brīvprātīgo kopas pārtopot par profesionālu komandu ar entuziastu atbalsta grupu, kas tagad spēja izbraukt palīgā arī attālākiem pagastiem. Ugunsdzēsēji bija vienīgā nepolitiskā organizācija, kas Ulmaņlaikos spēja darboties bez ierobežojumiem. Galvenā politiskā organizācija 8.septembrī maršēja pa Limbažu ielām 16.aizsargu svētku svinību ietvaros. Septembra beigās ar ''Indulis un Ārija'' uzvedumu sāka sezonu Limbažu teātris un pilsētā bija pienācis bazāru laiks. Šodien gandrīz pilnībā aizmirstais jēdziens toreiz apzīmēja kā īpašu tirdzniecības vietu ar daudziem veikaliem zem viena jumta, tā, šai gadījumā, labdarības tirdziņu ar bufeti, spēlēm un varbūt arī teātra izrādi, kur tika pārdotas rīkotāju rīcībā bez maksas nodotas lietas un visa peļņa tika izmantota kādam godājamam sabiedriskam mērķim. Trīsdesmito gadu Limbažos bazāri lielā mērā aizstāja balles, aristokrātiskas pieņemšanas un citus Rīgas sabiedriskās izrādīšanās pasākumus. Tikai šeit, ja neskaita oficiālās sanāksmes, bija redzams pilsētnieku dalījums ''kungos'' un ''tautā'', ko nevarēja pamanīt turpat uz ielas. Visi bazāri Limbažos notika Saviesīgajā biedrībā, kurai bija tiesības turēt bufeti ar alkoholiskajiem dzērieniem un vienīgā teātra izrādēm piemērotā skatuve.

1935.gada rudenī notika četri galvenie bazāri, ko rīkoja Saviesīgā biedrība, ugunsdzēsēji un luterāņu un pareizticīgo draudzes. Vislielākais bija brīvprātīgo ugunsdzēsēju bazārs 20.oktobrī ar nolūku iegūt līdzekļus auto un sūkņa iegādes parādu segšanai un gaidāmajai depo torņa pārbūvei. No katriem labdarības ienākumiem vai veikala peļņas bija ļoti vēlams ziedot 1935.gada galvenajam valstiskajam mērķim - Aviācijas fondā jaunu kara lidmašīnu iegādei. Papildus pie bazāriem 26.oktobrī Limbažus iepriecināja Valmieras Ziemeļlatvijas teātris ar opereti ''Silva'', kur piedalījās 45 aktieri. Šoreiz biļetes bija īpaši dārgas - divi lati labā vietā. Novembris sākās ar nacionāla mēroga grāmatu nedēļu, ko propagandēt no Rīgas bija atbraucis rakstnieks Leonīds Breikšs. Apkarojot izklaidējoša rakstura literatūru varas iestādes bija nonākušas situācijā, kad oficiāli pabalstītās pamācoša satura publikācijas bieži nācās uzspiest kā patriotisku upuri. 18.novembra svētki togad bija ļoti īpatnēji, jo par galveno notikumu kļuva Brīvības pieminekļa atklāšanas tiešā radio translācija no Rīgas. Kā pienākas, Limbaži bija greznoti ar karogiem un paštaisītiem gaismekļiem, ko izlika uz ietves pie sava nama. Naktī noskaidrojās, ka tumšajā laikā Štucera policija pilsētu neuzrauga, jo nākamajā rītā svētku dekorācijas daudzviet atrada izdemolētas. Par sīkiem nedarbiem, atšķirībā no slepkavībām, Ulmaņlaikos sodīja bargi. Novembrī miertiesneša priekšā nāca lieta no Skultes pagasta, kur kāda cienījama persona bija publiski nosaukta par mopsi. Parastais sods par apsūdzību ''mutes palaišanā'' tolaik bija 5 lati, bet šoreiz piesprieda 20, vai piecas dienas aresta.

Ugunsdzēsēju tehnikas iesvētīšana 1935.gada 1.septembrī

Puikules krustojums

23.novembrī atklāja 19,7 km dzelzceļa posmu no Limbažiem līdz Puikulei. Tagad, lai aizkļūtu līdz Valmierai, pietika aizbraukt uz Puikuli un sagaidīt šaursliežu vilcienu Valmiera - Ainaži. Par lielu nelaimi, Valmieras dzelzceļš piederēja privātai firmai, kas nesteidzās saskaņot savu vilcienu kustību ar Limbažu trasi. Puikules stacijā Valmieras vilciens bija jāgaida visu nakti un limbažnieki sūdzējās, taču bija gatavi paciest neērtības. Tai pašā 23.novembrī Limbažu pilsēta svinīgi piešķīra aizsargu mītnei bezmaksas telpas Pilsētas namā un notika tās iesvētīšana ar 8.aizsargu pulka vadības piedalīšanos. Gada beigas tuvojās ar nelielu birokrātiskā teātra izrādi. Nesen ieceltais pilsētas ģimnāzijas direktors Bērziņš bija iedarbinājis visas Rīgas sviras, lai dotos atpakaļ darbā galvaspilsētā un panāca savu. Decembra sākumā viņš atgriezās vecajā amatā par Olava komercskolas inspektoru un viņa vietā par direktoru kļuva Valmieras ģimnāzijas skolotājs Arturs Jansons. 7.decembrī notika tradicionālā mednieku balle Saviesīgajā biedrībā, kur, kā parasti, goda vietā greznojās nomedīto zvēru cepeši. Kā teikts, ar ne pārāk svaigu medījumu nekad neko nevar zināt un daudzi cienījami Limbažu ļaudis pēc tam vairākas dienas mocījās ar, tā laika vārdiem, ''paātrinātu māgas darbību''. Taču galvenais gada beigu notikums bija Dūņezera partizānu kara sākums. 15.novembrī Limbažu avīzē kāds N.Bredenfelds paziņoja, ka nomājis Dūņezeru un aizliedz bez atļaujas veikt tajā jebkādas zivju ķeršanas darbības. Problēma bija gadsimtiem sena, jo trīs Limbažu ezeri piederēja Rīgai, kas varēja tos atvērt vai slēgt pēc patikas. Taču vienmēr pastāvēja nerakstīti paradumi, cik zivju vietējie ļaudis drīkst paklusām noķert savām vajadzībām. Bredenfelda iedomībai bija nepatīkamas sekas, jo visi apkārtnes makšķernieki un zvejnieki decembrī uzskatīja par goda lietu pārkāpt šo aizliegumu. Dūņezera konflikts ievilkās līdz nākošā gada pavasarim un kļuva par iemeslu turpmākai zvejas tiesību nodošanai vietējā kooperatīva rokās.

Puikules dzelzceļa stacija

Limbažu pilsēta noslēdza 1935.gadu ar 2077 latu atlikumu. Zinošiem ļaudīm prieku mazliet bojāja 18 tūkstošu latu hipotekārais aizņēmums labiekārtošanas darbiem, kas palielināja pilsētas parādsaistības līdz 42 tūkstošiem un 19 tūkstoši latu pilsētai nenomaksātu rēķinu. Taču nākotne jau likās ja ne spoža, tad vismaz pieņemama un pilsētas pārbūves programma turpinājās. Citus sabiedriskos darbiniekus aizvien vairāk aizēnoja pilsētas galvas Dāvida Kessela vēlēšanās ieņemt katru kaut cik redzamāku sabiedrisko amatu. Viņa uzvedība jau bija ne tikai anekdotiska, bet augstākā mērā nepieklājīga laikmetā, kad no pilsoņa valsts dienestā gaidīja pienākumu pildīšanu bez personiskā es izrādīšanas, kāds pienācās tikai Vadonim. Kessela liktenis jau bija nolemts un ir grūti saprast, kā šis visnotaļ talantīgais un gudrais cilvēks varēja to neapjēgt.

Sludinājumi

Limbažu muzejs
darba laiks:

Trešdienās, ceturdienās, piektdienās
10:00-18:00
Sestdienās, svētdienās 11.00-17.00
Pirmdienās, otrdienās SLĒGTS
Citā laikā, ar iepriekšēju pieteikšanos!

Speciālizlaidums NR.3 Limbažu muzeja izdevums. Jura Pavloviča sastādīšanā.